

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 125/04-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. júla 2004 predbežne prerokoval sťažnosť M. M., bytom P. B., zastúpenej advokátkou JUDr. Z. T., Advokátska kancelária, P. B., vo veci porušenia základného práva na nedotknuteľnosť obydlia podľa čl. 21 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a na rešpektovanie obydlia podľa čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Najvyšším súdom Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cdo 94/03 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. M. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. júna 2004 doručená faxom a 14. júna 2004 poštou sťažnosť M. M., bytom P. B., (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. Z. T., Advokátska kancelária, P. B., vo veci porušenia základného práva na nedotknuteľnosť obydlia podľa čl. 21 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a na rešpektovanie obydlia podľa čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) Najvyšším súdom Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cdo 94/03.

Sťažovateľka žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie uvedených základných práv dovolacím rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 94/03 z 24. februára 2004, tento rozsudok, ako aj rozsudok Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) č. k. 4 Co 147/01-55 z 20. mája 2003 zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Požaduje tiež priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 100 000 Sk, ako aj náhrady trov právneho zastúpenia.

Z podania vyplýva, že sťažovateľka uzavrela s D. B. a jeho manželkou J. B. (ďalej aj „žalovaní“) dohodu o výmene bytov. Napriek tomu však manželia B. neboli ochotní presťahovať sa do bytu sťažovateľky získaného výmenou. Sťažovateľka aj tak uzavrela nájomnú zmluvu na novozískaný byt a uhradila dlh manželov B. na nájomnom. Keďže manželia B. dohodu neboli ochotní splniť, obrátila sa na súd, pričom rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) č. k. 3 C 20/00-27 z 21. septembra 2000 bolo jej žalobe vyhovievané. Na základe odvolania žalovaných rozsudkom krajského súdu č. k. 4 Co 147/01-55 z 20. mája 2003 bol rozsudok okresného súdu zmenený a žaloba sťažovateľky bola zamietnutá. Napokon rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 94/03 z 24. februára 2004, ktorý bol právnej zástupkyňi sťažovateľky doručený 13. apríla 2004, bolo dovolanie sťažovateľky zamietnuté. Najvyšší súd v rozsudku konštatoval, že v medziach dovolacieho prieskumu je rozsudok krajského súdu správny, aj keď z iných dôvodov, než pre ktoré krajský súd žalobu zamietol. Žalovaným zákonným spôsobom nezaniklo právo nájmu bytu, ktorý doteraz užívajú, a sťažovateľke, naopak, zákonom predpokladaným spôsobom nemohlo vzniknúť právo nájmu k predmetnému bytu.

Sťažovateľka považuje závery najvyššieho súdu za nesprávne. Za podstatné považujete, že bolo povinnosťou prenajímateľa skúmať dohodu o výmene bytov, ako aj to, za akých okolností k výmene došlo. Sťažovateľka nijako nemohla ovplyvniť presťahovanie žalovaných do vymeneného bytu a podriadila sa krokom, ktoré požadoval prenajímateľ. Prenajímateľ o platnosti nájomnej zmluvy nepochyboval a považoval ju za nájomníčku. Po doručení rozsudku najvyššieho súdu prenajímateľ žalovaných z bytu vystaľoval a byt prideliť ďalšiemu nájomcovi, o čom sa sťažovateľka dozvedela iba náhodou. Rozsudkami krajského súdu a najvyššieho súdu došlo podľa názoru sťažovateľky k porušeniu označených základných práv.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 21 ods. 1 ústavy obydlie je nedotknuteľné. Nie je dovolené doň vstúpiť bez súhlasu toho, kto v ňom býva.

Podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

Podľa čl. 8 ods. 2 dohovoru štátny orgán nemôže do výkonu tohto práva zasahovať okrem prípadov, keď je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzania nepokojov a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo ochrany práv a slobôd iných.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom

prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh je preto možné považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98).

Ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné uviesť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 82/04).

Podstatou námietok sťažovateľky je odlišné právne posúdenie veci najvyšším súdom oproti právnomu názoru, ktorý zastáva sťažovateľka. Túto skutočnosť vníma sťažovateľka ako porušenie označených základných práv.

Podľa názoru ústavného súdu bolo legitímnym právom najvyššieho súdu vykladať príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka týkajúce sa dohody o výmene bytov. Ústavný súd nevidí dôvod na to, aby do tohto výkladu, ktorý je vyčerpávajúci a presvedčivý, zasahoval. Keďže rozsudok najvyššieho súdu nie je ani arbitrárny, ani zjavne neodôvodnený, neobstojí ani záver, že by ním došlo k porušeniu označených základných práv. Preto je sťažnosť zjavne neopodstatnená.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.